



Poznań, dnia 27 lutego 2026 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

NP-III.4131.1.49.2026.4

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, ze zm.)

orzekam

nieważność § 3 ust. 3 uchwały nr XXIV/193/2026 Rady Miejskiej w Zaniemyślu z dnia 26 stycznia 2026 r. w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Zaniemyśl - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 26 stycznia 2026 r. Rada Miejska w Zaniemyślu podjęła uchwałę nr XXIV/193/2026 w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Zaniemyśl, zwaną dalej „uchwałą”.

Uchwałę podjęto na podstawie: „art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 757)”.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 30 stycznia 2026 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podstawę prawną podjęcia uchwały stanowi przepis art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757), zwanej dalej „u.z.z.w.”. Zgodnie z tym przepisem, rada gminy uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Zakres przedmiotowy regulaminu ustalony został w art. 19 ust. 5 u.z.z.w., w myśl którego: „Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków określa prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym: 1) minimalny poziom usług świadczonych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków; 2) warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług; 3) sposób rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach; 4) warunki przyłączania do sieci; 5) warunki techniczne określające możliwości dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych; 6) sposób dokonywania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne odbioru wykonanego przyłącza; 7) sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich

Al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: np@poznan.uw.gov.pl

www.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117

Id: C5B441C0-3FD4-444E-86EC-81865C2A1EA2

parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków; 8) standardy obsługi odbiorców usług, w tym sposoby załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących w szczególności zakłóceń w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków; 9) warunki dostarczania wody na cele przeciwpożarowe”.

Wyjaśnić w tym miejscu należy, że zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 1 u.z.z.w., w razie wspólnego wykonywania przez gminy zadania, o którym mowa w ust. 1 (tj. zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków), określone w ustawie prawa i obowiązki organów gminy wykonują odpowiednio właściwe organy związku międzygminnego.

Wyliczenie zawarte w art. 19 ust. 5 u.z.z.w. ma charakter wyczerpujący i winno być interpretowane ściśle. Omawiana norma nie zawiera upoważnienia do stanowienia aktu prawa miejscowego regulującego zagadnienia inne niż wymienione w tym przepisie, ani do podejmowania regulacji w inny sposób niż wskazany przez ustawodawcę. Naruszenie powyższych wymogów będzie, co do zasady, skutkować nieważnością wadliwego przepisu. Rada gminy obowiązana jest bowiem przestrzegać zakresu upoważnienia ustawowego udzielonego jej przez ustawę w zakresie tworzenia aktów prawa miejscowego, a w ramach udzielonej jej delegacji w tych działaniach nie może wkraczać w materię uregulowaną ustawą (por. wyrok WSA w Poznaniu z 27 września 2018 r., IV SA/Po 770/18; opubl. w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych, zwanej dalej „CBOSA”).

Przedmiotowy regulamin stanowi akt prawa miejscowego, co wprost wynika z przepisu art. 19 ust. 4 u.z.z.w. Zgodnie z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483, ze zm.), zwanej dalej „Konstytucją RP”, organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji RP obliuguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w związku z art. 94 Konstytucji RP wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11; CBOSA).

W myśl § 3 ust. 3 uchwały: „Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne uprawnione jest do wprowadzenia ograniczeń w sposobie korzystania z wody przez odbiorców usług w sytuacji niedoboru spowodowanego wystąpieniem katastrofy naturalnej lub awarii technicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 112). Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne informuje odbiorców usług o wprowadzonym ograniczeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.”.

W ocenie organu nadzoru, powyższa regulacja nie mieści się w granicach upoważnienia zawartego w art. 19 ust. 3 i ust. 5 u.z.z.w., a ponadto w sposób nieuprawniony wkracza w materię uregulowaną

ustawowo. Mocą art. 5 ust. 1 u.z.z.w. ustawodawca nałożył na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne obowiązek zapewnienia zdolności posiadanych urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny, a także zapewnienia należytej jakości dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków. Ustawowo określone zostały również przesłanki odcięcia dostaw wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego. Zgodnie z art. 8 ust. 1 u.z.z.w.: „Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne, jeżeli: 1) przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa; 2) odbiorca usług nie uiszczył należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty; 3) jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego; 4) został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych”. Ustawodawca nie upoważnił rady gminy do rozszerzenia katalogu podstaw odcięcia lub ograniczenia dostaw wody lub odprowadzania ścieków wskazanego w art. 8 ust. 1 u.z.z.w. (por. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 7 lutego 2018 r., IV SA/Po 1125/17; CBOSA).

Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z art. 18 pkt 6 u.z.z.w. warunki wprowadzania ograniczeń w dostawach wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru określa zezwolenie w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków udzielane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Oznacza to, że ustawodawca dopuścił możliwość ograniczania dostaw wody wyłącznie w przypadku jej niedoboru, a wskazanie konkretnych okoliczności, w których jest to możliwe, powinno nastąpić w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków. Postanowienia dotyczące ustaleń zawartych w przedmiotowym zezwoleniu są obligatoryjnym elementem umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków (art. 6 ust. 3 pkt 5 u.z.z.w.).

Organ nadzoru zwraca w tym miejscu uwagę na wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z 21 marca 2019 r. (II SA/Po 1146/18; CBOSA), w którym Sąd ten wyjaśnił, że: „[...] w [...] upoważnieniu ustawowym nie zawiera się kompetencja do określenia w regulaminie sytuacji, w których dopuszczalne jest wstrzymanie dostaw wody i odprowadzania ścieków (...). Zapis ten, by czynić zadość upoważnieniu z art. 19 ust. 5 ustawy winien wskazywać ewentualnie sytuacje, w których informowanie o wstrzymaniu dostaw wody czy odprowadzania ścieków spowodowane sytuacjami nadzwyczajnymi, niezależnymi od przedsiębiorstwa a występującymi, nastąpić może z odstępstwami od zasad informowania przewidzianych w innym przepisie regulaminu [...]. I tylko jako zwalniający przedsiębiorstwo z obowiązku wcześniejszego informowania odbiorców usług o nagłych przerwach w dostawach wody byłby możliwy do zaakceptowania. [...] sytuacje nadzwyczajne występują i są niezależne od przedsiębiorców czy odbiorców a także niezależne od tego czy zostaną wskazane w regulaminie. Warunki wprowadzania ograniczeń w przypadku

niedoborów mogą być wskazane w zezwoleniach (art. 18 ust. 6), a także w umowach (art. 6 ust. 3 pkt 1, 3). Samo zaś ogólne określenie przypadków, w których może nastąpić ograniczenie lub wstrzymanie usług bez wskazania sposobu postępowania w tych przypadkach i działań, które przedsiębiorstwo podejmie w celu zminimalizowania skutków dla odbiorców, nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 19 ust. 2 pkt 7 u.z.z.w.” (obecnie art. 19 ust. 5 pkt 7 u.z.z.w.). Nadto, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z 5 kwietnia 2022 r. (III SA/Po 1524/21; CBOSA) podzielił stanowisko Wojewody Wielkopolskiego, że - tożsamy jak oceniany w niniejszej sprawie - „zapis uchwały [...] pozwalający na wprowadzenie przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu ograniczenia w sprawie korzystania z wody przez odbiorców usług w sytuacji niedoboru spowodowanego wystąpieniem katastrofy naturalnej lub awarii technicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 kwietnia 2002r. o stanie klęski żywiołowej nie są objęte delegacją ustawową zawartą w cytowanym wyżej przepisie art. 19 ust. 5 ustawy i dotyczą kwestii uregulowanych ustawowo. [...] Zakwestionowany przepis regulaminu określa przesłanki wstrzymania lub ograniczenia przez Przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne świadczenia usług. Tymczasem z delegacji ustawowej wynika konieczność określenia nie przesłanek (przyczyn) wstrzymania świadczenia usług, lecz sposobu postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług, a więc działań stanowiących konsekwencję wstrzymania świadczenia usług w zakresie dostarczania wody. Sygnalizowana wyżej rozbieżność między treścią postanowień Regulaminu, a upoważnienia ustawowego jest oczywista. Ustanowione przez nią przepisy wykroczyły poza zakres delegacji ustawowej”.

Powyższe pozwala uznać, iż kwestionowany przepis § 3 ust. 3 uchwały został wydany z istotnym naruszeniem normy kompetencyjnej wynikającej z art. 19 ust. 3 i ust. 5 u.z.z.w., co uzasadnia stwierdzenie jego nieważności.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.
2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski

/-/ Agata Sobczyk

(kwalifikowany podpis elektroniczny)

Otrzymują:

Rada Miejska w Zaniemyślu

Burmistrz Miasta i Gminy Zaniemyśl

Al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań, tel. 61-854-14-51, fax. 61-854-18-36

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: np@poznan.uw.gov.pl

www.gov.pl, infolinia tel. 222 500 117